

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 31

от заседание, състояло се на 26.06.2008 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Бойчо Кулински, доц. д-р Лилия Райчева, акад. Людмил Стайков, доц. д-р Маргарита Пешева, Мария Стефанова, Мая Вапцарова, Милен Вълков доц. д-р Райна Николова,

ОТСЪСТВАЛИ: Стефан Димитров.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Докладни записки от дирекция Правни дейности относно:
  - правилници за провеждане на конкурсите и за сформирани на Експертните комисии – Становище от Ирина Величкова.
  - Установени административни нарушения.
2. Докладни записки от дирекция Мониторинг относно:
  - Мнение на експертите относно прилагането на текста на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ (от Мониторинга, от Веселина Петрова, Ирина Величкова и анализ от Марта Шарланджиева);
  - Предложение за командировка за гр. Варна и Велинград.
  - Определяне на дата за обсъждане на въпроси, свързани с регионалния мониторинг.

Начало на заседанието 10,00 часа, водено от Мария Стефанова, и.д. Председател на СЕМ, гл. експерт протоколист – Михаела Йоргова

Мария Стефанова откри заседанието и предложи за обсъждане дневния ред. Решението на Съвета е било на това заседание да бъдат разгледани тези два проблема, но с оглед на факта, че БФС е приел предложението на СЕМ за среща (от 15,00 часа), предлага като точка от дневния ред Съветът да обсъди по какъв начин да води разговора с тях, тъй като от предния ден има ново развитие на казуса – във връзка с разговорите, които е провела БНТ, за което Уляна Пръмова я е уведомила.

Маргарита Пешева би искала да сезира мониторинга за последното издание на предаването „Национална гвардия” по „Би Би Ти”, с водещ Боян Расате. Би искала отговор от мониторинга дали това издание на предаването не нарушава чл. 10, ал. 1, т. 5 и т. 6 от ЗРТ.

Забележката на **Бойчо Кулински** по повод предложението на маргарита Пешева бе, че когато се възлага на мониторинга не следва да се цитира члена от ЗРТ, за да няма внушаемост.

Не бяха направени други предложения по дневния ред и СЕМ гласува с 5 гласа „за” дневния ред с допълненията. (При приемането на дневния ред отсъстваха Лилия Райчева, Милен Вълков и Мая Вапцарова).

ПО ТОЧКА „ПЪРВА”:

При обсъждането на точката от дневния ред бяха поканени Веселина Петрова и Ирина Величкова. Преди Съветът да пристъпи към разглеждане на становищата във връзка с промени в правилниците, **Людмил Стайков** направи изказване във връзка с решението на СЕМ относно последното заседание. Отбеляза, че за първи път във всички медии (електронни и други) СЕМ се появява неатакуван, а с някакво нормално присъствие в

обществения живот на страната; с някаква инициатива и нещо, отразено в новините на всички електронни медии – добросъвестно, без коментари и без многоточия. Това е безпрецедентен случай в историята на СЕМ. Прави това изказване, за да благодари на колегите си – този път СЕМ е гласувал нещо, което е в полза на колективния орган, наричан СЕМ.

Мария Стефанова помоли Веселина Петрова да направи извадка от Директивата ЕКТТ (и от обяснителния доклад към Конвенцията, който определя критериите, по които регулаторите приемат списъка със значимите събития), както и от ЗРТ по въпроса за мерките, които е възможно регулаторът да приема – във връзка с предстоящата среща с БФС (добре е СЕМ да им предостави тази извадка).

Маргарита Пешева отбеляза, че тъй като СЕМ е приел да има точка във връзка с обсъждане на позицията на СЕМ на срещата от 15,00 часа с БФС, е добре и Веселина Петрова и Ирина Величкова да присъстват при обсъждането на точката.

След това уточнение Съветът пристъпи към разглеждане на становищата, като първо изложение направи Ирина Величкова.

Ирина Величкова изрази в началото съжаление, че не така добре познава практиката на СЕМ. Предния ден се е запознала с проведените на две поредни заседания дискусии, както и с двете докладни записки на г-жа Пешева. И в протоколите от дискусиите и в докладните се виждат рационални предложения, натрупани в резултат на опита на Съвета през последните години. За съжаление, тя самата е била встрани от процеса на провеждане на конкурсите и издаване на лицензиите и затова не се чувства достатъчно компетентна да даде практически предложения по усъвършенстването на тези процеси. След това въведение адв. Величкова взе отношение по разглежданата точка. (Становище относно промени в Правилника за организиране и провеждане на конкурси от СЕМ за лицензиране на радио и телевизионни оператори, разпространяващи своите програми чрез наземно радиоразпръскване и Правилника за съставяне на експертни комисии с вх. № 013-300-04/26.06.2008 г. е приложено към Протокол № 31). Адв. Величкова отбеляза по отношение на „една комисия в един град“, че смята, че това следва да става с решение на СЕМ, а не да бъде включвано в правилника. Предлага това, тъй като е възможно да се случи и другата хипотеза – да се наложи повече от една комисия по различни съображения, и тогава Съветът ще е обвързан със собственото си решение, а не да бъде „закован“, от правилника. Смята, че това може да стане, когато се обявяват конкурсите – да се прецени дали в даден град следва да има една комисия. Обърна внимание върху необходимостта да се намали възможността за обжалване на актове на СЕМ, издавани в продължение на провеждането на конкурса, като СЕМ не издава междинни индивидуални административни актове (например, по допускане на участниците в обявения конкурс). В правилника за организиране и провеждане на конкурси от СЕМ за лицензиране на радио и телевизионни програми, разпространяващи своите програми чрез наземно радиоразпръскване следва да се направят следните промени: В чл.16, изр.2 отпада и текстът придобива следната редакция:

„Чл.16. Председателят на техническата комисия представя на Съвета за електронни медии протокола от заседанията ѝ за сведение.” По отношение на другите проблеми, поставени от дискусиата в СЕМ – по отношение на въвеждане на правилото „един конкурс-една комисия” и предварително определяне на формат, за който да се състезават участниците смята, че това не са проблеми на правилниците, а на решение на СЕМ. Доколкото правилниците представляват „технология” за издаване на лицензии и до настоящия момент ВАС не е констатирал някакво противоречие на техните разпоредби със закона, може да се заключи, че те не притежават правно-технически несъвършенства, които е необходимо да се отстранят. Нещо повече – правилниците

създават гаранция за прозрачност на провежданите конкурси. Адв. Величкова отбелязва още, че поради недостатъчния си опит в участие на провеждани от СЕМ конкурси не би могла да се ангажира с конкретно становище дали установените от правилниците процедури създават административни пречки пред участниците в конкурсите. В случай, че СЕМ реши да създаде работна група за промяна на правилниците, в която да участват представители от различни структурни звена от администрацията на СЕМ, участващи в един или друг етап от провеждането на конкурсите, изказва готовност за участие в нея.

Маргарита Пешева изказа благодарност на адв. Ирина Величкова за това, че бързо и професионално е представила своята експертна оценка. Припомни, че решението на Съвета е било прегледът на правилниците да се извърши от администрацията и най-вече от дирекция „Правни дейности”. Първият от въпросите, които зададе, бе към г-жа Величкова.

Отнася се до нейното предложение за решение на СЕМ при всеки отделен конкурс, ако има повече от една честота и Съветът избира една експертна комисия, дали това ще бъде отделно решение (по нейна преценка) на СЕМ или то ще бъде елемент от общото финално решение, което ще намали обжалването от междинните актове, за да не могат да се блокират конкурсите по време на самата конкурсна процедура. Ако ще бъде елемент от финалното решение, дали не би могло в другия правилник, който г-жа Величкова не коментира (за организация на работата на експертната комисия), да се сложи подобен текст, т.е. при това положение няма да се налага Съветът да издава междинно решение, с което СЕМ да оповестява при конкретния конкурс, че за даден град за петте, примерно честоти, се назначава/избира една експертна комисия. Вторият въпрос е свързан отново с правилника относно експертните комисии. Ако Съветът е решил, че така ще провежда конкурсите (в повечето от градовете има повече от една честота) каква ще бъде методиката на тегленето на жребий – дали ще бъде 3:2 (трима члена от СЕМ и двама от КРС), с оглед равнопоставеността и равното участие на всички членове на двата регулаторни органа в експертните комисии. Смята, че това е важен въпрос и пита дали той ще се решава с ресурса на СЕМ или с ресурса на дирекция „Правни дейности”. При всички случаи – това е важен въпрос и СЕМ може вътрешно да реши или (както сега е решен) да го разпише в правилника за дейността на експертните комисии. Трето – би призовала и администрацията на СЕМ да създаде една по-ясна процедура за работа на външните консултанти – те да имат навременен достъп до извадки от протоколи или докладни записки, които касаят конкретно възложената работа.

По отношение на експертните комисии **Ирина Величкова** е на мнение, че и двата подхода са възможни: Да се запише като норма в правилника за експертните комисии - при този подход ще трябва да се обвърже с хипотезите, при които това се случва. Смята, че не е невъзможно това да стане и да се каже в кои случаи Съветът е длъжен да посочи една експертна комисия и при какви обстоятелства. При другия подход още при обявяването на конкурса, да бъде взето решение по принцип да има една комисия за едно населено място. Т.е. възможни са и двата подхода и е въпрос за формулировка и намиране на мястото на текста. Не е взела отношение по този правилник, тъй като за себе си не вижда проблем когато чрез жребий се определя съставът на експертната комисия. (поднася извинение, но математиката не е силната ѝ страна). На този етап не вижда проблем в действието на този правилник.

Лилия Райчева смята от становището на г-жа Ирина Величкова, че е много важен абзацът, в който е описано, че „ВАС не е констатирал някакво противоречие” на правилниците със закона, „от което може да се заключи, че те не притежават правно-технически несъвършенства, които е необходимо да се отстранят”. Според Лилия

Райчева това е особено ценно. Заради това смята, че преди Съветът да пристъпи към промяна на правилниците, по-скоро да се придържа към тази препоръка за несъвършенствата, които има. Не е наясно дали от правна гледна точка е уместно в бъдеще при всяка серия конкурси Съветът да си оглежда и подобрява все повече правилниците. Доц. Райчева обърна внимание върху проблем вътре в самите експертни комисии. От досегашната практика впечатлението ѝ е, че от страна на КРС всъщност в оценяването на конкурсната документация участват не самите комисари, а техните експерти. В това по принцип няма конфликт, но в същото време ѝ прави впечатление, че след като тяхната експертна група е приела становище по различните критерии, съответните членове на експертната комисия прилагат 1:1 становищата. По същия начин СЕМ може да си сформира един експертен съвет, който да се произнесе и всъщност експертните съвети да се противопоставят един на друг. Смята, че в бъдеще трябва да се помисли как да се изчисти този проблем. Смята, че се получава една обърната пирамида. – самото лицензиране тотално е в ръцете на КРС, докато в самата конкурсна процедура КРС е тотално неангажирана, от гледна точка на програмните параметри (което е задължение изцяло на СЕМ). Практиката показва, че въпреки, че това е водещо, ако бъде дадена на някой местен оператор със силна местна програма лицензия, то той още преди да са приключили делата, вече е намерил купувач.

Веселина Петрова припомни, че в докладната си от 03 юни 08 г. е дала предложения (след като е разгледала практиката на ВАС по проведените от Съвета първи конкурси – през 2006 г.), които са свързани именно с тази практика. Практиката на съда показва, че СЕМ е провеждал законосъобразно тези конкурси. В този смисъл, не смята, че е необходимо тези правилници да бъдат съществено променени. Ако съдът се е произнесъл, че има нещо, което е незаконосъобразно в тези правилници, тогава би подкрепила предложението да бъдат променени. Изводите, които е направила в докладната си от 03 юни съвпадат с това, което е казала днес Ирина Величкова. Припомни, че първото ѝ предложение е било да се премахне междинното решение за допускане на кандидатите. Това предложение именно е свързано с тълкувателното решение № 2 на ВАС. Отбеляза още, че може да се намерят аргументи за премахване на този междинен етап по допускане – аргументът ѝ е, че така не се спират конкурсите. (в смисъл, че тези недобросъвестни лица, които оспорват този акт - които са кандидатствали в този конкурс единствено и само, за да оспорят решенията на СЕМ по допускането, като по този начин спрат конкурсите, ще бъде избегната тази хипотеза. Аргументът ѝ, за да остане това решение по допускането е, че формално погледнато СЕМ не приема решение по допускането на кандидатите. В този случай експертните комисии ще са длъжни да разгледат документите на всички кандидати и да ги оценяват и накрая с финалния акт, който е по класирането, Съветът ще се произнесе кой допуска и кого не допуска. Въпрос за целесъобразност е Съветът да приеме дали ще отпадне или няма да отпадне това решение по допускане на кандидатите. Другото ѝ предложение е в чл. 37, ал. 2 от Правилника за провеждане на конкурсите да се заличат думите: „в таблица”. Прави това предложение, тъй като и досега членовете на СЕМ не са правили комплексни оценки в таблици. Само членовете на експертните комисии правят такова таблично оценяване. Оценката на членовете на СЕМ се дава на финала, когато се представя доклада на експертната комисия и тогава всеки един от съветниците мотивира своето мнение. Отбеляза още, че това всеки един от съветниците го е правил, като това е отразявано в протокола, а не в таблица. Ако съветниците настояват да остане този текст в чл. 37, ал. 2, би им препоръчала в бъдеще, когато се стигне до финалния акт – до класирането, да се направи такава таблица и всеки един от членовете на СЕМ да я прави и да дава комплексна оценка.

Лилия Райчева е установила от практиката си, като е и обърнала внимание на колегите си, че се е получавало така, че за един и същи град, но за различните честоти, едни и същи документи, при едни и същи участници на същата честота са получавали различни оценки – в един от случаите дори е имало разминаване от 20 точки. В този смисъл, това донякъде е уязвимо.

Маргарита Пешева отбеляза, че това сега ще бъде избегнато с обявяване на форматни конкурси.

Мария Стефанова изказа мнение по отношение на определяне състава на експертните комисии. Начинът, по който се определя, смята, че може да се прави с решение на Съвета и не е необходимо по някакъв начин да бъде разписвано в правилник. Подкрепя предложението на г-жа Петрова – в чл. 37, ал. 2, да се заличи „в таблица”. По отношение на предложението на г-жа Величкова – в чл. 16, изр. второ да отпадне, не възразява; смята, че с предлаганата редакция на текста ”Председателят на техническата комисия представя на Съвета за електронни медии протокола от заседанията ѝ за сведение”. По отношение на „един град, една експертна комисия” – това СЕМ многократно е обсъждал, както и за определяне на формат. СЕМ предварително си определя формат и това също следва да стане с решение на СЕМ. По отношение на това, което е изтъкнала г-жа Величкова (че има обжалвания, но по-голямата част от решенията на СЕМ устояват на това изпитание) смята, че СЕМ трябва да следва добрата си практика. Допада ѝ формулировката на Ирина Величкова, че „в отбор, който печели, не се правят смени”.

Райна Николова говори относно острата реакция на членовете на КРС, когато са идвали в СЕМ, че те нищо не разбират от програмни параметри, а им се налага да дават оценки за тях; както и обратното – СЕМ нищо не разбира от технически параметри, а се налага да се произнеса по тях. Затова смята, че в рамките на правилника следва да се разделят функциите, защото в закона е указано, че експертната комисия се състои от експерти и от едните и от другите) и по този начин да бъдат променени правилата на финала, като се каже, че комплексната оценка се формира от оценките на членовете от СЕМ, дадени за програмата, и от оценките за техническите параметри, дадени от КРС. Именно, защото колегите от КРС смятат за отегчително да се занимават с програмните параметри, те възлагат на техни експерти, които четейки съответен програмен проект, дават една оценка, а впоследствие се оказва, че членовете на КРС имат свои предпочитания, ползват едни и същи мотиви и в резултат на това представителите в една експертна комисия, които са двама (от КРС), за един и същи кандидат, дават коренно противоположни оценки с еднакви мотиви, които отиват в съда. В крайна сметка пасивът е у СЕМ, тъй като Съветът е провел процедурите и документите, независимо че се подписват от КРС, се гледат по дела, по които страна е СЕМ. От тази гледна точка е добре Съветът да помисли за съответните промени.

Мария Стефанова е на мнение, че е добре на срещата с КРС да поговорят именно по този въпрос, тъй като към момента нито законът ще се промени, нито пък СЕМ има намерение да променя нещо в ЕК (в смисъл, че те ще трябва да попълват своите оценки със съответната мотивировка). Г-жа Стефанова е на мнение, че е добре СЕМ при нужда също да използва експерти при попълването на оценки.

Бойчо Кулински приема аргументите, изтъкнати от Райна Николова и от Мария Стефанова, но смята, че с вземането на решения, с които Съветът да променя и правилника и участието на членовете на КРС в тези комисии, ще отдалечи донякъде Съвета от рамката на обвързаното лицензиране. Според него на този етап СЕМ не трябва на свое равнище да проявява законова инициатива. Независимо, че КРС ползват свои експерти, но в края на краищата подписите и отговорността са на членовете на КРС. Предлага всеки, който има предложения, да ги дава в писмен вид и в спешен

порядък да бъде сформирана работна група и те да дадат на масата разумен вариант, който СЕМ да обсъди. Застъпва мнението, че правилниците не противоречат на законовата практика и СЕМ не желае да ги променя, а само да внесе корекции, че да се ограничат възможностите за обжалване от страна на кандидатите.

Маргарита Пешева постави въпрос с решението за обявяване на конкурси за отделни формати за един град, в който има повече от една честота. Практиката е такава, че в един град има повече от една честота. В това решение – важно е как Съветът ще получи мнението на зрителите и на слушателите – дали това ще се записва, дали (по преценка на Съвета) ще се правят социологически изследвания за нагласите на аудиторията в дадения град към различните формати или Съветът ще разчита само на единствено строгата си субективна оценка и без да има достатъчно обективни показатели и критерии, ще обявява формат радио. Според нея това е много важен въпрос, тъй като една част от атаката на тези, които не са спечелили, ще е относно основанието и критериите, на които е стъпил регулаторният орган, за да избере един формат и да елиминира всички останали. Другият въпрос, по който взе отношение, бе във връзка с „развързване на обвързаното лицензиране”. Смята, че СЕМ ще бъде много уязвим, ако колегите комисари попълват само оценката на техническите възможности, а съветниците попълват всички останали оценки. Подкрепя казаното в тази посока от Бойчо Кулински. Очаква мнението на присъстващите юристи за това дали няма да бъде по-уязвимо крайното решение на СЕМ за избор на съответния кандидат за съответната програма (формат), тъй като все пак законът няма такъв тип диференциация. В разговор и с други изтъкнати юристи те са изказвали становище, че това би бил много голям капан за Съвета, и, че много трудно юридически в рамките на този закон (в рамките на раздела относно лицензирането) да се проведе това.

Мая Вапцарова поиска мнението на адв. Ирина Величкова относно поставянето на критерий за чистотата на българския език в медиите. . Това до момента не е засегнато, но смята, че е изключително важно, защото е на изчезване.

Веселина Петрова отбеляза, че този принцип е залегнал в чл. 10 , ал. 1, т. 9 от ЗРТ,, принципите от ЗРТ обикновено залягат в самата лицензия. Грубо нарушение на принцип от ЗРТ, залегнал в лицензията, дава основание за отнемане на лицензия (при следване на съответните процедури).

Мария Стефанова вметна, че декларирането с декларация на намерение да се спазва чистотата на българския език е единственият лост в ръцете на СЕМ и затова практиката на СЕМ е това да се записва в лицензиите, които Съветът издава. Така вече на базата на това СЕМ може да санкционира.

Людмил Стайков категорично не е съгласен със законовото положение да се дават оценки от страна на СЕМ по техническите параметри и да се дават оценки от страна на КРС по въпросите, свързани с програмата. Изразява категорично несъгласие – смята, че се извършва едно формално, абсолютно несъвместимо с логиката действие от двата органа . Не знае как това е влезнало в ЗРТ и кой го е защитил – не може да съди, тъй като е станало преди той да има някаква възможност да реагира по този повод. Застава на това свое становище, че се касае за формално издаване на лицензии, които са ръководени от едно неправилно законодателство в тази сфера. Ако не се реагира от страна на СЕМ и не се изяви този факт и не се направят никакви постъпки, поне да се види, че тази аномалия е забелязана. Акад. Стайков увери Съвета, че ще се опита да създаде прецедент с този абсурд с много примери. Възможност да се изкаже му е дало мнението на всички изказали се – в завоалирана форма те са споделили точно това негово дълбоко убеждение „да така е, но законът не позволява”. Това му е дало възможност да направи това изявление в най-категорична форма. Това е едно формално изпълнение, което води до необективни решения.

Мария Стефанова зададе въпрос към юристите дали има законова пречка, ако бъдат разделени правомощията на СЕМ и КРС в тези експертни комисии, и, ако бъде записано, че КРС (или техните експерти) могат да оценяват само техническите параметри, докато членовете на СЕМ (съответно техните експерти) работят по останалите характеристики, **Ирина Величкова** счита дискусията за изключително рационална. Тя припомни разпоредбата на чл. 116в, който говори за експертна комисия, в която задължително се включват членове на СЕМ и на КРС. Още, в комисията могат да участват експерти от други заинтересовани ведомства и организации. Поставя на размисъл това, което е имал предвид законодателят. Не смята, че е искал законодателят да формализира процедурата, напротив, ако бъде направена аналогия със съда, то той назначава вещо лице, когато не притежава специални знания в определена област. Предполага се, че СЕМ не предполага знания в определена област и затова законодателят му дава възможност да покани КРС по точно определени въпроси, по които там има специалисти, или представители от други организации, или ведомства, в които сигурно има други специалисти за тази процедура. Не мисли, че тази норма има забранителен характер. Намира предложението на д-р Николова за рационално – това да се разпише точно в правилника. Да се разпише точно случаите и проблемите, по които те отговарят на въпросите, за които няма компетентност в СЕМ, и къде трябва да се намерят други специалисти, които да не са и от КРС.

На поставения в тази връзка въпрос от **акад. Стайков** дали има предвиден бюджет за това, бе уточнено, че има за външни услуги. Довършвайки изказването си, Ирина Величкова обърна внимание върху това, че едва във второто изречение се казва, че оценката е комплексна, т.е. трябва да се върви по разделението по хоризонтала на тези оценки.

Райна Николова формулира извода – КРС са длъжни да ползват експерти на СЕМ, когато става въпрос за програма (което налага СЕМ да назначава такива), а от друга страна – СЕМ да ползва техен експерт, който задължително трябва да бъде включен в експертната комисия.

Мария Стефанова обобщи – СЕМ може да укаже какво ще оценяват КРС и какво ще оценява СЕМ.

Маргарита Пешева зададе въпрос: дали това означава, че експертната оценка пак ще бъде от всички - програмна и техническа. Ако бъде ползвана в експертната оценка по отношение на техническите възможности, а те ползват експерти на СЕМ по отношение на оценка на програмните характеристики, тогава и те и СЕМ ще се произнасят по цялостната оценка (по 100-те точки). Ако членовете от КРС в експертната комисия се произнасят само по оценка на техническите качества (с тежест от 8 точки, ако това се приеме) , тогава има неравнопоставеност – по останалите 92 точки се произнасят членовете от експертната комисия от СЕМ. Пита дали това няма да бъде уязвимо?

Мария Стефанова поясни какво е имала предвид – да се разделят правомощията на членовете на КРС и на членовете на СЕМ, които взимат участие в експертните комисии.

Според **Ирина Величкова** няма хипотеза, според която да се иска от експертите да се произнасят по въпроси, които те не разбират, защото това е обратното на експертност. Смята, че Съветът трябва да определи в тези 8 точки относителният дял като тежест в комплексната оценка на техническата част. За тези експерти това са 100 %.

Мария Стефанова пита дали СЕМ би могъл към компетенциите на КРС в експертните комисии да запише и оценката за качество?

Ирина Величкова предполага, че това е възможно. Отбеляза още, че в чл. 116в, ал. 2 става въпрос за два отделни документа, на базата на които СЕМ се произнася – докладът на експертната комисия и комплексната оценка. Никъде не е казано, че

техническата и експертната комисии правят комплексната оценка. Това е задължение на Съвета. Оценките на членовете на Съвета са мотивирани.

Райна Николова припомни, че това СЕМ е коментирал, когато е говорено, че целта не е да се пресъздават оценките от експертните комисии, а след това СЕМ да вземе друго решение, което е възможно да бъде противоположно на това, което се е получило от ЕК **Веселина Петрова** припомни, че такава практика СЕМ е имал. По силата на чл. 37 от Правилника СЕМ (който е копие на чл. 116в, ал. 2 от ЗРТ) СЕМ на основание на конкурсни документи, критерии за оценяване, доклад на експертна комисия и комплексната оценка класира кандидатите.

Бе уточнено, че във фишовете на членовете на СЕМ не следва да фигурират оценките на техническите характеристики, както и във фишовете на КРС – съответно програмната част.

Мария Стефанова изрази задоволство от проведената дискусия по същество. Изяснени са много важни въпроси, които трябва да залегнат в правилника. Г-жа Стефанова подложи на гласуване направените предложения, както следва:

СЕМ прие със 7 гласа „за” (Лилия Райчева не присъства при гласуването) предложените корекции в чл. 37, ал.2 (да отпадне отразяването на класирането на кандидатите в таблица) ; в чл. 16 – отпада второто просто изречение на съставното изречение; със 7 гласа „за” бе решено да има 1 комисия за конкурсите в един град (Лилия Райчева не присъства при това гласуване); препотвърдено бе със 7 гласа „за” решението за форматни конкурси - с решение на СЕМ (Милен Вълков не присъства при това гласуване); направени бяха корекции относно участието на КРС и на СЕМ при оценката на документите (програмната част и техническите характеристики), както и формирането на комплексната оценка и класиране на кандидатите. СЕМ възложи на адв. Ирина Величкова до 10 юли 2008 г. (когато е насрочена среща на СЕМ с КРС) да подготви коригираните правилници (съобразно обсъждането), които ще бъдат предложени за обсъждане на срещата с КРС. СЕМ прие предложението за работа по правилниците на два етапа: приетите конкретни поправки да бъдат нанесени, а онези, които подлежат на обсъждане с КРС, да се оформят като становище (за обсъждане от КРС), и да се нанесат след приемането на окончателните текстове,

- СЕМ отложи разглеждането на АУАН № 39/04.06.2008 г., АУАН № 42/18.06.2008 г. и АУАН № 37/04.06.2008 г. за следващото заседание – на 08 юли 2008 г.

ПО ТОЧКА „ВТОРА”:

СЕМ проведе дискусия във връзка с предстоящата по-късно този ден среща с БФС.

В началото **Мария Стефанова** говори по няколко въпроса. Отбеляза на първо място, че за нея е било изключително полезно казаното на миналото заседание от Людмил Стайков – по посока на това, че СЕМ няма компетентност и не разбира от мачове и от футболни събития, но за сметка на това има и задължението по закон да приема мерки, така че зрителският интерес да бъде гарантиран. Във връзка с това смята, че СЕМ трябва да води и предстоящия разговор. Смята, че Съветът не трябва да пита и да не се занимава с пари и с тази част от техните взаимоотношения с различните оператори (която е чисто търговска), защото СЕМ няма правомощия. Съветът обаче, при всички случаи трябва да потърси някакви гаранции за това, че първенството ще се излъчва посредством такъв оператор, който е безплатен за аудиторията и достига и в най-малките райони. В общи линии това мисли. Не разчита на голямо разбиране от страна на БФС, но си мисли все пак, че те ще чуят СЕМ с внимание и е възможно това да повлияе по някакъв начин на преговорите с операторите, които ще се ангажират.

Според Мария Стефанова има един деликатен момент, който би искала да сподели с колегите си. От разговора с г-жа Пръмова предния ден е станало ясно, че БНТ има договор с БФС за излъчването на това първенство. БФС обаче, е пожелал да бъдат променени части от този договор и е поставил на вниманието на БНТ различна сума от записаната в договора. От една страна, това са чисто търговски отношения, но от друга страна – ако БНТ, като обществена медия (която взема бюджета си от републиканския бюджет) няма възможност да реагира, предвид факта, че този бюджет отдавна е отпуснат (и БНТ харчи от него) и, ако сега се променят тези правила във вече подписан финансов договор, смята, че БНТ ще загуби – на първо място, и на второ място – ще загуби аудиторията. Г-жа Стефанова си мисли, че в разговора СЕМ трябва да бъде деликатен, но в същото време да прояви твърдост. Изненадана е от изявленията в пресата предния ден на Радослав Янкулов по отношение на ДАМС, тъй като на предишното заседание СЕМ ясно е решил, че представители на ДАМС е добре да присъстват на тази среща, само защото са страна, която може да подкрепи СЕМ в усилията да защити зрителския интерес. Това е държавна агенция, която следва да се грижи за лесния достъп на аудиторията до такива програмни продукти.

Людмил Стайков смята, че Мария Стефанова много точно е формулирала сферата на разговор. Трябва веднага да се очертае периметърът на този разговор – при това от поканилите, а не от поканените. СЕМ кани и е естествено те да чуят защо СЕМ ги е поканил. Възможно е да очакват да чуят целия диапазон – влияние, задаване на програмата на първенството на една или друга телевизия, искане на обяснения за договори и пр. Това не е територията, в която СЕМ има компетентност. Още в началото на разговора СЕМ трябва да изясни в сферата на своята компетентност какви са причините за поканата. Компетентността на СЕМ е следната: да се задоволи и най-широкият обществен интерес от значими събития. СЕМ смята, че това събитие е от значим характер в сферата на спорта и срещата е да разбере дали има нагласа при носителите на правата на това първенство за удовлетворяване в посоката, в която Съветът е компетентен и е длъжен да отговори пред обществеността какво е направил. Това, което прави срещата, е попълно на намеренията на СЕМ да узнае какви са техните намерения в тази посока. Две са възможностите: да се водят от обществения интерес и задоволяване на обществения интерес на колкото се може повече зрители или категорично да кажат (което също смята за възможно), че никакви други интереси не ги ръководят, освен търговските интереси, защото спортът (за който става дума) не се подпомага с нито една стотинка от държавна институция и те са длъжни да осигурят онова качество на спорта, което се прави с прави и на което всички зрители се възхищават, когато гледат по телевизионния екран мачовете от другите страни. Смята, че това е основната територия на разговора, който СЕМ може да води. Ако Съветът чуе, че при тях съществува и тази позиция – задоволяване на този интерес и, че ще се стремят при търговските конкретни разговори, които ще водят, да имат предвид и тежестта на този аргумент – задоволяване на най-широк кръг зрители, СЕМ вече ще има резултат, който ще може да обяви, т.е., че има резултат от срещата, че в разговорите, за които СЕМ няма никакви права (това ясно трябва да се чуе от българския читател и от българския зрител, защото в момента той е заблуден, че СЕМ не гласува за възможността да видят първенството по национална медия). Тази среща Съветът трябва да използва дори и за корекция на това общо създадо се становище за СЕМ. Дори и само тази да е ползата, тя вече ще е много голяма. В резултат на срещата СЕМ след това да обяви, че не може по никакви закони да се меси в конкретните преговори, но е изявил своята категорична позиция, че трябва да имат предвид, ако е възможно и тази страна на въпроса. Това е територията и тя трябва ясно да се очертае, за да не буди недоумение какво прави СЕМ на тази маса.

Маргарита Пешева продължи изказването на акад. Стайков. Постави първия проблем – приложното поле. Приложното поле е, ако СЕМ ясно се е произнесъл, че републиканският шампионат е събитие от особено важно значение за цялата национална аудитория; това означава, че приложното поле за СЕМ е медийният закон, Конвенцията за ТТ и Директивата (и новата и старата), където е казано, че една страна-членка предприема дори юридически мерки, за да гарантира приемането от цялата национална общност на събития от особено важно значение. Това е приложното поле, по което и акад. Стайков се е произнесъл. Второто, което СЕМ трябва да постави на масата от гледище на обществения интерес, е, че за да се гарантира, че републиканското футболно първенство ще се гледа от преобладаващата част от националната аудитория, в Стратегията за развитие на радио и телевизионната дейност има легална дефиниция за национален телевизионен оператор, който покрива 85% от територията на страната и, че само трима оператори в Р България отговарят на изискванията заложи в Стратегията – това са БНТ, НТВ и „Би Ти Ви”. Никой друг оператор, който излъчва чрез кабел и сателит, не може да покрие в съществена част от аудиторията. Следователно, СЕМ не се интересува от деловите отношения; СЕМ се интересува дали лигата, която държи спортните права, ще предостави на националната аудитория това събитие от съществено значение. От пресата е научила за интереса на оператор („ТВ 7”), но този оператор не отговаря на критериите за национален обхват. СЕМ ще включи републиканския шампионат в списъка със значими спортни събития и, ако лигата смята да го предостави на оператор, който не отговаря на нужните изисквания съгласно закона, тогава смята, че е редно СЕМ да инициира поправка в медийния закон (би искала по този въпрос мнението на юристите). В тази поправка да се каже, че СЕМ приема годишен списък със значими събития с национално значение за цялата аудитория, законодателно се гарантира, че тези събития ще бъдат излъчвани по национален телевизионен оператор, или с национален обхват, който отговаря на изискванията, заложи в Стратегията. По този начин законодателят ще гарантира, че това няма да се случи. Иначе, СЕМ не се намесва в делови отношения, но ако това е в рамките на търговските отношения, тогава не вижда как СЕМ ще гарантира, че те ключвайки договор с този, който плаща повече, че националната аудитория няма да бъде лишена от достъп. Не вижда какви други мерки СЕМ може да предприеме освен законодателна инициатива. Единствено в чл. 9 на Директивата – достъп на публиката до информация, където при нужда могат да бъдат предприети юридически мерки: например въвеждане на право на кратки репортажи за събития от голям интерес на публиката. Тази юридическа мярка е приета в българския закон, с цел да се попречи на нарушаване на правото на публиката от информация, поради упражняването на изключителни права за предаване или препредаване на такова събитие от страна на предаващ под нейната юрисдикция по смисъла на чл. 3. Маргарита Пешева поставя въпрос – ако се приеме, че директивата казва, че след като има кратки репортажи, значи, че това събитие все пак не лишава националната аудитория, тогава какви да бъдат ходовете на СЕМ, като бъдат изключени по условие деловите отношения между БНТ и лигата; между лигата и някакъв друг оператор.

Людмил Стайков конкретизира въпроса – дали е възможно на предстоящата среща СЕМ да посочи законовите положения, според които те се задължават да дадат програмата на една от трите национални телевизии, за сметка на частните телевизии, при положение, че за Съвета са равнопоставени двете собственности и се смята за дискриминация взимане на решения, които злепоставят или не дават равностойни права при такива случаи. Дали към днешна дата има такова законово положение, което може да накара СЕМ да им го посочи като задължение.

Веселина Петрова посочи единствения текст в ЗРТ – чл. 32, ал. 3, според който СЕМ може да предприеме мерки така, че да не бъде лишена голяма част от аудиторията от достъпа до значими събития. Отново обаче се стига до изходната позиция, коментирана преди време – списъкът със значими събития е приет през 2002 г. Тогава е взето решение да бъдат привлечени външни консултанти, които въз основа на критериите, които са посочени както в Директивата, така и в ЕКТТ да може да се изработи един нов списък, който според чл. 3А от Директивата „Телевизия без граници” (сега е вече 3й – в Новата директива за аудио-визуалните медийни услуги) следва да бъде изпратен на ЕК, която го одобрява и го публикува в специален вестник. Към момента единственият факт е, че има 3 национални телевизии, които се разпространяват чрез наземно радиоразпръскване, т.е по ефирен път. Всички останали телевизии се разпространяват по кабелен път или чрез сателит, а някои телевизии – вече и чрез интернет (което е друга тема).

Мария Стефанова смята, че СЕМ трябва да наблегне на това, че освен че са национални, и достъпът на аудиторията до тях е безплатен.

Веселина Петрова смята този факт за много важен и СЕМ на основата на своите правомощия им препоръчва да се съобразят с това, че има само 3 национални телевизии, които се приемат безплатно от аудиторията.

Людмил Стайков, вземайки предвид факта, че те могат да не се съобразят с този факт, отбелязва, че по отношение на европейското първенство СЕМ не е бил в състояние нищо да направи, тъй като дори и да е сезирал ЕС, при тези чисто търговски отношения нищо не е могло да се направи. БФС е можел да отговори, че негово е задължението да прави високо качество футболни срещи – да не бягат хората от стадионите и да са им интересни мачовете. Това не може да се направи по друг начин освен с пари.

Бойчо Кулински постави въпрос – при положение, че СЕМ няма законов механизъм да задължи БФС или футболната лига, дали има такъв по отношение на оператор, който е купил мачовете, да не ги излъчва.

Мария Стефанова поясни, че СЕМ има възможност да направи комплекс от мерки. Приведе следния пример: първенството е продадено на телевизията „X”, която няма национален обхват. СЕМ може да постави изискване за по-дълги или обобщаващи репортажи, които да бъдат излъчвани и те да си сключат договор, т.е като сублицензиране. Може да постави и условие дербитата (които са най-важните мачове в едно първенство) да бъдат излъчвани по общодостъпна безплатна телевизия. Освен това Съветът може да им предложи и друг вариант за действие – например тези важни дербита да не се излъчват пряко (така хората отиват на стадионите), а два часа, примерно, след приключване на въпросния мач. Така се дава възможност на хората, които отиват на стадиона да го гледат на живо, а след това – отново да го гледат. Такива мерки може СЕМ да предприеме и на срещата трябва ясно да каже. Освен това, както е отбелязано в началото на този разговор, за СЕМ е важно да засвидетелства пред обществото грижата за това зрителският интерес да бъде защитен в най-висока степен. Предлага това да бъде демонстрирано на срещата с БФС е след това – надява се, че този разговор така ще бъде отразен и в медиите.

Маргарита Пешева предлага като възможност този разговор да бъде правилно отразен и като СЕМ даде пресконференция.

Ирина Величкова, помолена да даде съвет, смята, че трябва да се погледне как другите регулатори са обезпечили мерки за защита на достъпа. За съжаление, безспорно е, че не са вършени нещата от Съвета предварително.

Веселина Петрова отново напомни, че първата мярка е да започне изготвянето на списъка със значимите събития, и това е базата, на която ще се стъпи.

Мария Стефанова изказа благодарност на юристите за изказаните съвети.

ПО ТОЧКА „ТРЕТА“:

СЕМ изслуша първо становището на **Ирина Величкова** относно възможността за прекъсване на политически коментари и анализи съгласно разпоредбата на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ (вх. № 013-720/26.06.2008 г., приложено към Протокол № 31). В изложението си адв. Величкова отбеляза, че смята за важно и затова е разгледала изясняването на понятието „политически коментар“ (предвид липсата на легална дефиниция). Прави извод, че законовите употреби на понятието коментар не са достатъчни за изясняване на значението, с което го е натоварил медийният законодател, поради което в подобни случаи (според правната доктрина) се търси смисълът, който съответното понятие има в общоупотребимия език. Направила е справка според Български тълковен речник (ИК „Хермес“, 2004 г.), според която „коментар“ произхожда от латински език и означава „разсъждения и разяснения относно събития, художествена творба и пр.“, т.е. – изразяване на определено субективно мнение. От гледна точка на ЗРТ, политическия коментар може да се определи като личните субективни разсъждения на дадено лице за актуални събития и процеси от обществения живот, изразени по какъвто и да е начин, включени в предаване, представляващо част от програмата на радио или телевизионен оператор. От дефиницията е видно, че политическият коментар изразява формалните законови признаци на предаване – съдържание, характер и авторство (§1, т.4 ЗРТ). При създаването на предаването, съдържащо политически коментар, са възможни различни хипотези, които адв. Величкова разглежда. Накрая обобщава, че прекъсването с реклама на предаване, представляващо политически коментар след първите 30 минути, когато изказването на даден участник не е завършено или темата не е изчерпана от участниците в предаването би било в нарушение на разпоредбата на чл.83, ал.2 от ЗРТ.

Таня Димитрова изложи пред съвета Мнение на експертите от дирекция „Мониторинг“ относно прилагането на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ (вх. № 013-720-01/26.06.2008 г., приложено към Протокол № 31). Разгледали са хипотезата, която се отнася само до „политически и икономически коментари и анализи“. Обърна внимание върху факта, че когато по една и съща тема в едно предаване участват едновременно или последователно различни коментатори, е логично да се говори за един коментар/анализ. В материала са изложени накрая следните обобщаващи случаи:

1. Прекъсването за реклама на икономически и политически коментар/анализ е нарушение на ЗРТ:

- когато събеседникът е един и рекламата прекъсва неговия коментар /този случай е най-директното тълкуване на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ/;
- когато участниците в студиото са няколко, които едновременно и/или последователно коментират една и съща тема/теми.

2. Прекъсването за реклама на политически/икономически коментар/анализ е допустимо: когато едно предаване структурно се състои от различни форми, например: политически коментар, новини, музикален клип, коментар по културна тема и пр., то излъчването на реклама между отделните форми - различни в жанрово отношение, - не би нарушило целостта на включения в предаването политически коментар – просто защото рекламата не го прекъсва /излъчена е преди или след него/.

Накрая г-жа Димитрова отбеляза, че изброените примери не изчерпват тълкуването на разпоредбите на чл. 83, ал. 2, предложение второ от ЗРТ.

Марта Шарланджиева изложи пред Съвета докладна във връзка с прилагането на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ (вх. № 013-720-02/26.06.2008 г., приложена към Протокол № 31). В края на анализа си е направила следните **изводи**:

Описаните по-горе текстове, както в европейската рамка, така и във френското право, са почти идентични.

Забранителните клаузи са относно рекламата в религиозните служби и спонсорството на новини и политически предавания.

За новините и актуалните предавания, забранителната наредба е свързана с времево условие за тридесетминутна продължителност.

От друга страна, във всички посочени документи е записано условието, че: спотовете за реклама могат да бъдат разположени в програмите по такъв начин, че да не се нарушава целостта и стойността на последните.

Какво показва сравнителния анализ с текстовете на член 83 от ЗРТ?

Чл. 83. (1) Реклами не се допускат по време на национални чествания и религиозни служби.

(2) Не се прекъсват за реклама новини, политически и икономически коментари и анализи, документални филми и детски предавания.

1. Относно алинея (1) *Реклами не се допускат по време на национални чествания и религиозни служби.*

По тази хипотеза забранителният текст в българския закон, разширява полето на обхват на забрана.

2. Алинея (2) на член 83 в ЗРТ е по-рестриктивен от аналогичните текстове в европейската правна рамка и френския закон. Докато в посочените по-горе текстове ограничението за прекъсване на новини и актуални предавания е обвързано с времеви параметри, то в българския текст на чл.83,ал.2, забраната за отношението “новини – реклама” е императивна. Към тази забрана се прибавят допълнителни изисквания за непрекъсване на политически и икономически коментари и анализи, документални филми и детски предавания от реклами.

От друга страна в цитираните текстове на Директивата и ЕКТТ съществуват други условия за излъчване на реклама, които изискват рекламните спотове да не накърняват целостта и стойността на предаванията. Аналогичен текст е записан в член 82,ал.3 на ЗРТ.(Рекламата се включва в програмата между отделните предавания.Тя може да бъде включена и в самото предаване само при условие, че не се нарушават неговата цялост и качество и са гарантирани авторските права).

В новата, ревизирана Директива на ЕС като първостепенно условие за излъчване на реклами, се поставя времево ограничение от 30 минути от началото и между спотовете. Подчертано се препоръчва включване на рекламите между предаванията.Следователно: Липсата на указателен текст за забрана на прекъсване на политически и икономически коментари в цитираните европейски документи, може да се приеме като прието априорно условие за всяко едно цялостно информационно послание. С подчертаването на забраната за прекъсване на политически и икономически коментари и анализи, българският законодател е изградил един вид “двойна защита” на тези жанрове, като особено важни от информационна гледна точка и ги е приравнил с новинарските емисии.

В практиката на СЕМ през годините:2002 – 2007г. по член 83,ал.2 са издадени 10 наказателни постановления. Най-много те са били през 2002г. – 4 НП, по-малко през следващата 2003-та- 3 НП, през 2004-та – 1 НП и през 2007-ма – 2 НП. През 2005-та и 2006-та години – няма наказателни постановления по този член. Член 82,ал.3 (за прекъсване на целостта на предаване) е използван многократно по-малко като инструмент на регулацията и то в последната отчетена година. През 2007г. са издадени две наказателни постановления по този параграф. Именно чрез този инструмент, регулаторната практика може да възпита по-висока култура при програмиране на рекламата.

Веселина Петрова изложи докладна записка относно практиката на СЕМ, свързана с прилагането на разпоредбите на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ (вх. № 013-720-03/26.06.2008 г., приложена към Протокол № 31). Г-жа Петрова отбеляза, че е отбелязала онези две НП, които са свързани с налагане на санкции за прекъсване на политически и икономически коментари и анализи, с оглед на това, че становището на СЕМ ще бъде разработено предимно по отношение прилагането на тази част от разпоредбата на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ. Смята, че не се нуждае от изрично тълкуване как СЕМ прилага понятието новини, независимо, че няма легална дефиниция; по отношение на документален филм СЕМ има становище; по отношение на детско предаване, смята, че няма нужда от допълнително тълкуване. По отношение на НП № 45/2003 г. Председателят на СЕМ е наложил имуществена санкция на НТВ, като СРС (СГС е потвърдил това решение) е приел, че издаденото НП е правилно и законосъобразно. Веселина Петрова изложи пред СЕМ мотивите на съда по постановеното решение: *„...Засягането на въпроса за жизнения стандарт в Ирак се включва в подтекста на цялостното управление на държавата от управляващата партия и има за цел единствено да демонстрира спад в жизнения стандарт през последните години и особено след въвличане на страната в дългогодишни войни със съседни държави. Но дори и тези теми се включват в понятието "политика", което обхваща освен конкретните цели и задачи, които преследва, и методи и средства, с които си служи дадено правителство или партия за защита и запазване на своите интереси, така също и значими въпроси и събития от общественения живот. Политическият характер на предаването се извежда от въпросите, които то подлага на обсъждане — засягащи винаги държавното управление и начините, по които то се осъществява. В конкретния случай тези въпроси са свързани с държавното управление в Ирак и предстоящата война, която е значимо събитие в международната политика.“* (подчертаното е мое).

С НП № 21/2004 г. председателят на СЕМ е наложил имуществена санкция на "Нова телевизия - Първи частен канал" ЕАД, в размер на 2000 лв. за следното нарушение: На 19.02.2004 г. в предаването "60 минути с милен Цветков" гости в студиото са били депутати и журналисти, като са коментирани следните теми: политическата ситуация в страната, гражданското общество и политиките, дългогодишният двуполусен модел в България, опит да се разцепи СДС и подготовка за създаване на нова партия и др. Коментарите на гостите в студиото са били прекъснати с обозначен рекламен блок (в НП са описани рекламите).

Това наказателно постановление е отменено от СРС, като в мотивите си съдят е приел следното:

"...При това положение от своя страна и съблюдавайки спазването на горецитираните принципни правила, обуславящи законосъобразност на образуваното административнонаказателно производство, органите на последното, приемайки в случая, че в процесното предаване са били подложени на обсъждане повече от една теми, сред които е имало и такава — "демографския срив на нацията", която не винаги предполага

обсъждане в светлината на политическия и икономически живот в страната, е следвало като правнорелевантно обстоятелство да отразят в акта, а и в постановлението, кой точно от коментарите в процесното предаване е бил прекъснат от излъчения рекламен блок, за да може на свой ред да се прецени нарушено ли е било конкретното изискване в ЗРТ.

В тази връзка съдят отчита, че самият законодател, формулирайки изискването, установено в разпоредбата на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ, очевидно е съобразил възможността в рамките на едно предаване, като част от програмата, в

конкретния случай издание на предаването "60 минути с милен Цветков" като част от програмата на "НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ" на "НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ - ПЪРВИ ЧАСТЕН КАНАЛ" ЕАД, да включва коментари и анализи по повече от една теми, поради което и е насочил изискването към отделните коментари и анализи, а не към предаването като цяло. " (подчертаното е мое).

В заключение могат да се направят следните изводи (на базата на цитираната съдебна практика):

Разпоредбата на чл. 83, ал.2 от ЗРТ въвежда забрана за прекъсване на политически и икономически коментари и анализи, не на предаването, съдържащо такива коментари и анализи като цяло.

При констатиране на нарушение на чл. 83, ал.2 от ЗРТ следва да се посочи точно кой от коментарите и/или анализите е прекъснат(в противен случай би се нарушило правото на защита на нарушителя).

Доколко един коментар или анализ би могъл да се определи като политически или икономически, е въпрос на конкретна преценка за всеки отделен случай, като се отчита значението на понятията "политика" и "икономика".

След излагане на становищата СЕМ започна дискусия.

Маргарита Пешева изрази задоволството от представените експертни материали. По нейна преценка те дават възможност на основата на представените 4 становища, Съветът да изработи становище как ще прилага закона в чл. 83, ал. 2. Доц. Пешева постави въпроси като общи разсъждения. Изказвайки благодарност на адв. Ирина Величкова относно коментара за това как 8.стои въпросът в другите закони, в тълковния речник, но основното, което трябва да съдържа становището на СЕМ и по това **Съветът трябва да има позиция, е какво е приложното поле според СЕМ на политическия и на икономическия коментар.** Добре е, че СРС се е произнесъл относно що е политика и Съветът може да се аргументира с това какво е решил СРС – какво разбиране за политика той предлага на регулаторния орган. СЕМ би могъл да се опре и на това, което е написала Марта Шарланджиева за френския опит - доколкото политическо е предаване или част от предаване, в което се осъществява представяне на факти, политическа личност или идеология. Смята, че този въпрос е труден и още трябва да се мисли в тази посока, защото без Съветът да има ясна позиция какво ще е приложното поле; как СЕМ ще прилага чл. 83, ал.2 от ЗРТ, какво разбира под политически коментар и икономически коментар, ще има доста съпротива срещу това. Радва я факта, че и в 4-те становища изводите са едни и същи – че има нарушение на ЗРТ; няма различие в позициите на всички, представили становищата. От всички мнения е хубаво да се изработи общо становище, като би обърнала внимание на г-жа Димитрова, че позицията на мониторинга, когато един и същи автор коментира или засяга една тема, би следвало това да се разглежда като цялостен анализ, не се подкрепя в определението на СРС, т.е. той не мисли така. СРС смята, че ясно трябва да се посочи отделният коментар или анализ, за да може ясно да се фиксира самото нарушение. Затова смята, че стъпките на Съвета отгук насетне са (ако СЕМ приеме това предложение) или адв. Ирина Величкова да обобщи цялата тази практика и всичко, което е казано в 4-те становища, или отново СЕМ да помисли какво ще е приложното поле и какво Съветът ще разбира под политически коментар и под икономически коментар. Според доц. Пешева, ако съветът направи това ограничение, много по-лесно би могло вече да бъде дефинирано как Съветът ще прилага чл. 83, ал. 2 от ЗРТ, и в крайна сметка да убеди големите, средните и

малки телевизионни оператори , че така трябва да се прилага законът и, че го прилага в интерес на структуриране на медийната среда.

Мария Стефанова изказа благодарност на всички, изказали своите професионални мнения и защитили становищата. Тъй като и в 4-те становища се налагат общо взето еднакви изводи, това да послужи за база за един проект на становище на СЕМ по този въпрос. С този проект на становище Съветът ще бъде подготвен изцяло за срещата с НТВ и с ЦИК, каквато е била и целта на точката в дневния ред. С това становище Съветът ще оповести как прилага ЗРТ в тази му част. Обръщайки се към Веселина Петрова отбеляза, че тя ще има грижата и ще понесе цялата тежест по подготовката на проектостановището.

На въпрос от Веселина Петрова какво трябва да включва становището, Мария Стефанова поясни, че проектът трябва да съдържа изводите, направени поотделно от всеки един, докладвал на това заседание по тази точка.

Маргарита Пешева допълни – становището трябва да съдържа как СЕМ ще прилага чл. 83, ал. 2 от ЗРТ.

Веселина Петрова обърна внимание върху изводите в нейното становище, които се базират на практиката, са, че всеки случай трябва да се разглежда сам за себе си. При това положение смята, че СЕМ не следва да дефинира и изчерпателно да изброява в кои случаи намира че е налице политически коментар, защото, ако СЕМ дефинира това понятие и каже, че политически коментар е налице, когато в студиото има политици, които коментират политическа тема, когато се представят партии или идеология или се дискутират теми от обществения живот, това означава, че само в тези 3 случая ще е налице политически коментар.

Мария Стефанова отбеляза, че лично на нея ѝ е допаднал изводът на Ирина Величкова, според който не е задължително политици да бъдат тези, които ще коментират някаква политическа или обществена тема.

Райна Николова допълни, че политиката по принцип обсъжда обществени теми, свързани със социалния живот. Припомни за препоръката за журналистическата етика (доколкото си спомня), в която има дефиниция какво представлява общественият живот.

Мнението на **Лилия Райчева** е, че СЕМ би следвало да разглежда и да гласува становище, което е лесно приложимо и отразява отношението на Съвета към реалността. СЕМ трябва да си даде отговор на въпроса дали трябва да се прекъсват тези предавания с реклама, т.е. дали още една крепост СЕМ предава на комерсиата, в навечерието на изборите – в предизборна борба, или започва да умува какво е политика и икономика, кой бил политик. Би препоръчала да се прочете и последната препоръка (доколкото си спомня от миналата година) за поведението на медиите в предизборна

ситуация. От друга страна, тя лично би гласувала за едно становище, което се придържа към положителната практика на Съвета, т.е. към практиката на Съвета, която е потвърдена от съда. Иначе, отвори ли СЕМ вратичката (както е известно самата медийна действителност се развива покрай СЕМ) , дори и да гласува Съветът едно становище, това не означава, че комерсията няма да влезе. Отвори ли СЕМ вратичката с едно становище, което много детайлно определя кой е бил в студиото, каква е била темата, предполага възможност да има мотиви за решението на СЕМ. Притеснява се от факта, че в НТВ има вече устойчива практика на навлизане на комерсията в такива теми. Този оператор има много други предавания, в които би могъл да пуска реклами. Особено в предизборна борба трябва тези предавания да бъдат свободна територия, която да обслужва интересите на обществото, а не комерсиалните интереси на медията. Това, което я обезпокоява, е, че почти от половин година от онова нейно сезиране на Съвета, което не е било свързано с практиката на НТВ и вече това започва да става лавина. Ако СЕМ съвсем скоро не издаде това становище, от есента ще стане излишно каквото и да се пише.

Мария Стефанова обобщава - „Търговците вън от храма на политическите и икономическите предавания“! Не се е съмнявала, че СЕМ ще се обедини около тази фраза (макар и леко преувеличена), но си мисли, че в тази посока трябва да бъде и становището на СЕМ. Не вижда начин СЕМ да допусне рекламата в този вид предавания. СЕМ има вече и достатъчно практика; съдът също потвърждава част от практиката на СЕМ и затова Съветът не би трябвало да се притеснява от изработването на едно такова становище как СЕМ ще прилага закона в чл. 83, ал. 2.

В продължение на темата, **Маргарита Пешева** отбелязва, че такива становища са работили добре – припомни за приетото от СЕМ становище за документалния филм, което работи добре; Съветът е приел как ще прилага Закона за здравето, обсъдено е с АБРО и работи добре също. Възражава на г-жа Петрова (въпреки цялото си уважение към нея) – този път СЕМ е задължен да приеме становище, защото иначе, СЕМ влиза в тежка ситуация. По-добре е СЕМ да приеме становище, ясно да дефинира каква е позицията на Съвета, дори и да има някакво ограничение. Във всички становища на СЕМ , вкл. за документалния филм, се казва какво е документално кино.

Веселина Петрова поясни, че не се е изказала против становище – просто е попитала какво да включва то.

Мария Стефанова обясни също, че въпросът на Веселина Петрова е бил уточняващ. Отбелязва още, че СЕМ се обединява около „търговците вън от храма на нашите политически и икономически предавания“. Добре би било за 08 юли да бъде подготвен проект на това становище.

Мая Вапцарова предложи и СЕМ прие да учреди една единствена награда – за чистотата на българския език. Тя да се връчи на телевизия, която заслужава. Смята, че СЕМ точно така ще се и представи пред обществото. СЕМ има и някакво предназначение пред този народ.

Маргарита Пешева сезира дирекция „Мониторинг“ относно последното издание (на 23.06.2008 г.) на предаването „Национална гвардия „ по „Би Би Ти“.

- По докладна записка от Т. Димитрова (вх. № 013-714-01/25.06.2008 г.) СЕМ взе решение за извършване на посочените проверки да бъде издадена заповед от и.д. председателя на СЕМ, като ще бъдат командирани посочените експерти, както и представител на дирекция „Правни дейности“. Датите на командировките ще бъдат определени от дирекция „Мониторинг“.
- **СЕМ определи в началото на м. септември 2008 г. да започне обсъждане на въпроси, свързани с регионалния мониторинг. В случай на необходимост от спешна намеса от страна на Съвета, обсъждането ще се измести в началото на м. август 2008 г.**

Приложени материали към Протокол № 31:

1. Становище от И. Величкова относно промени в Правилника за организиране и провеждане на конкурси от СЕМ за лицензии на радио и телевизионни оператори с вх. № 013-300-04/26.06.2008 г.
2. Становище от И. Величкова относно разпоредбата на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ с вх. № 013-720/26.06.2008 г.
3. Докладна записка от В. Петрова относно практика на СЕМ, свързана с прилагане на разпоредбата на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ с вх. № 013-720-03/26.06.2008 г.
4. Докладна от М. Шарланджиева с вх. № 013-720-02/26.06.2008 г.
5. Мнение на експертите от дирекция „Мониторинг“ относно прилагането на чл. 83, ал. 2 от ЗРТ с вх. 0 013-720-01/26.06.2008 г.
6. Докладна записка от Т. Димитрова с вх. № 013-714-01/25.06.2008 г.

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ:

Бойчо Кулински	.....	Лилия Райчева	.....
Людмил Стайков	.....	Маргарита Пешева	.....
Мая Вапцарова	.....	Милен Вълков	.....
Райна Николова	.....	Стефан Димитров	.....
Мария Стефанова	.....		отсъства
и.д. Председател			